

Udskrift af dombogen

DOM

Afsagt den 3. juli 2019 i sag nr. BS [REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

mod

[REDACTED] Forsikring A/S
[REDACTED]
[REDACTED]

Sagens baggrund og parternes påstande

Under denne sag, der er anlagt den 22. juni 2016 har sagsøgeren, [REDACTED]
[REDACTED] efter sin endelige påstand nedlagt påstand om, at sagsøgte,
[REDACTED] Forsikring A/S, til hende skal betale 1.424.685, 94 kr. med renter fra
den 22. juni 2016, subsidiært et mindre beløb med renter fra den 22. juni
2016.

[REDACTED] Forsikring A/S har nedlagt påstand om frifindelse.

[REDACTED] påstand fremkommer således:

Godtgørelse for svie og smere maksimum (2015 takst)	72.500,00 kr.
Godtgørelse for varigt men 5% af 830.000 kr. (2015 takst)	41.500,00 kr.
Erstatning for tabt erhvervsevne 394.191,26 kr. x 35% x 10	1.379.669,41 kr.
- aldersreduktion 5%	<u>68.983,47 kr.</u>
	<u>1.310.685,94 kr.</u>
I alt	<u>1.424.685,94 kr.</u>

Der er uenighed om den størrelsesmæssige opgørelse af kravet.

Oplysningerne i sagen

Denne dom indeholder ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retspleje-
lovens § 218 a, stk. 2.

Sagen drejer sig om, hvorvidt [REDACTED] er berettiget til godtgø-

relse for svie og smerte, godtgørelse for varigt men og erstatning for erhvervsevnetab som følge af et trafikuheld den 5. januar 2009, hvor hun som fører af en personbil blev påkørt bagfra af en bil, der var forsikret i [REDACTED] Forsikring A/S. [REDACTED] Forsikring A/S har anerkendt erstatningspligten, men har bestridt årsagssammenhængen og opgørelsen af kravet.

Forud for færdselsuheldet den 5. januar 2009 havde [REDACTED] i november 2004 været udsat for et hovedtraume og den 29. august 2008 været udsat for et trafikuheld.

Sagen har flere gange været forelagt Arbejdsskadestyrelsen (nu Arbejdsmarkedets Erhvervssikring) og Retslægerådet.

Forklaringer

[REDACTED] har forklaret, at hun er uddannet kontorassistent og efteruddannet som kommunom. På skadestidspunktet var hun administrativ medarbejder på bostedet [REDACTED]. Hun blev ansat den 1. marts 2005 og startede på 30 timer om ugen. Senere kom hun op på 32 timer om ugen. Hun har 3 børn, der er født i henholdsvis 1999, 2001 og 2003.

Det var meningen, at hendes arbejdstid skulle sættes op til 37 timer om ugen. På arbejdspladsen talte de løbende om det, men der var ikke sat en dato for, hvornår hun skulle på fuld tid. Det var kun løs snak. Stillingen på bostedet [REDACTED] var på ansættelsestidspunktet normeret til 32 timer om ugen.

Før den 1. marts 2005 var hun ansat på Rådhuset i [REDACTED]. Her arbejdede hun 37 timer om ugen og havde en daglig transporttid på 1½ time. Hun blev ansat på Rådhuset i 1999.

På et tidspunkt i 2004 fik hun en loftslem i hovedet, og nogle dage senere blev hun sygemeldt. Hun var fuldtidssygemeldt i ca. 14 dage. Dette hovedtraume havde dog ingen konsekvenser for hendes arbejde.

På bostedet [REDACTED] skulle hun lave løn, bogholderi og andet administrativt arbejde. Hun var den eneste HK'er på stedet. Hendes nærmeste leder var [REDACTED].

Den 29. august 2008 var hun udsat for en trafikulykke, hvor hun i bil blev ramt bagfra med ret høj kraft. Hun var fuldtidssygemeldt i 2 uger og deltidssygemeldt til den 19. december 2008, hvor hun raskmeldte sig. Hun startede på 26 timer om ugen, og det var meningen, at hun efter juleferien skulle op på 32 timer om ugen. Hun var sikker på, at hun ville kunne arbejde 32 timer om ugen efter juleferien.

Første arbejdsdag efter juleferien var den 5. januar 2009, men på vej til arbejde blev hun i bil igen ramt bagfra. Januar er en travl måned med regnskabsaf-

slutning, så hun arbejdede det, der var nødvendigt, dvs. 2-3 timer om dagen, og var i øvrigt deltidssygemeldt. Hun havde smerter, var træt og kunne ikke koncentrere sig i lang tid ad gangen. På arbejdet blev der taget skånehensyn. Bl.a. fik hun sit eget kontor, ligesom hun fik ergonomiske hjælpemidler. I forvejen havde hun skånehensyn på grund af skulderproblemer. Efter den sidste ulykke var hun blevet støjfølsom.

Efter ulykken den 5. januar 2009 gik hun til fysioterapi og på smerteklinikken. Hun kan ikke huske, om der var forskel på hendes fysioterapibehandlinger før og efter den 5. januar 2009. Hun går stadig til fysioterapi.

Hun kom aldrig tilbage på 32 timer om ugen. Hun var i arbejdsprøvning på egen arbejdsplads. Hun kunne ikke klare 20 timer om ugen, så hun endte med at kunne klare at arbejde 18 timer om ugen. Jobkonsulenten frarådede, at hun blev arbejdsprøvet i anden funktion.

Fra den 1. februar 2010 har hun været ansat i flexjob på bostedet [REDACTED]. Hun laver stadig løn, HR-opgaver, bogholderi, budget og rengskab, men hun har ikke ad hoc-funktioner længere. Hun har 22 minutters kørsel på arbejde hver vej.

Hendes ægtefælle arbejder på [REDACTED] om natten.

Inden ulykken var hun aktiv i lokalsamfundet, idet hun sad i flere bestyrelser og var fodboldtræner for sin datter. Disse funktioner har hun ikke kunnet varetage efter sidste ulykke.

Hun kan ikke huske, hvorfor der var en sag vedrørende hende i Arbejdsskadebestyrelsen (nu Arbejdsmarkedets Erhvervssikring) i 2000.

[REDACTED] har forklaret, at hun siden den 1. januar 2005 har været afdelingsleder eller forstander på bostedet [REDACTED]. Hun er uddannet sygeplejerske og har taget lederuddannelser.

[REDACTED] blev ansat som administrativ medarbejder. Hun var den eneste af den slags på bostedet [REDACTED]. Vidnet arbejdede og arbejder stadig tæt sammen med [REDACTED] der er hendes "højre hånd".

Stillingen var normeret til 32 timer om ugen, men [REDACTED] startede på 30 timer om ugen. Der var planer om, at [REDACTED] skulle op i tid. I foråret 2008 talte de om, at hun skulle på fuld tid til efteråret 2008. Fuld tid er 37 timer om ugen.

[REDACTED] kom ud for en ulykke i august 2008 og var fuldtidssygemeldt i 14 dage. Fra september 2008 til julen 2008 havde [REDACTED] en langsom start på arbejde, og før jul var hun således oppe på 24-

26 timer om ugen. Inden juleferien var [REDACTED] "sig selv" igen.

Første dag efter juleferien blev [REDACTED] imidlertid påkørt 1 km før arbejdet. Den pågældende dag arbejdede [REDACTED] 1½ time, inden hun tog hjem. Da der skulle laves årsregnskabsafslutning, kom [REDACTED] de næste dage på arbejde 1-3 timer om dagen, selv om hun ikke havde det godt. Man kunne se, at [REDACTED] var udtrættet, havde ondt og ikke kunne klare forstyrrelser.

[REDACTED] er nu ansat i flexjob 18 timer om ugen. Der er ingen tvivl om, at [REDACTED] ikke er den samme som før. Man kan se, at [REDACTED] ikke har det godt, men hun løser sine opgaver.

Hun kan ikke huske, om der efter [REDACTED] første ulykke kom en ergoterapeut på banen, men før den første ulykke talte man om arbejdspladsindretning. På dette tidspunkt havde [REDACTED] ikke specielt hovedpine og nakkesmerter.

Der er sket en omorganisering, så nogle af [REDACTED] arbejdsopgaver nu varetages af andre.

Parternes synspunkter

[REDACTED] har i sit påstandsdokumentet til støtte for påstanden anført:

"...

ANBRINGENDER:

1. Vedrørende årsagssammenhæng

Overordnet gøres det gældende, at der foreligger akutsymptomer og brosymptomer, der sandsynliggør årsagssammenhæng mellem ulykken og sagsøgers midlertidige og varige gener.

Sagsøger har bevisbyrden for, at der er årsagssammenhæng mellem ulykken den 5. januar 2009 og de midlertidige og varige gener samt erhvervsevnetabet.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har den 4. november 2011 (bilag 15) vurderet det varige mén som følge af ulykken den 29. august 2008 som værende 5 %. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har som begrundelse for vurderingen af varigt mén anført, at det samlede varige mén, jf. méntabel-lens punkt B.1.1.3. vurderes som værende 10 %. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har herefter anført, at den forværring af generne, som skete efter ulykken den 29. august 2008 med forvridning i halshvirvelsøjlen og efterfølgende nakkegener og hovedpine samt koncentrationsbesvær, træthed og svimmelhed, skønsmæssigt er 5 %.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings vurdering af 4. november 2011 (bilag 15) vedrørende ulykken den 29. august 2008 fremkommer efter, at ulykken den 5. januar 2009 er indtrådt. Således henviser Arbejdsmarkedets Erhvervssikring i sin vurdering flere gange til ulykke den 5. januar 2009, bl.a. hvor det er anført, at *"I 2009 skete der som nævnt et nyt ulykkestilfælde med forvridding i halshvirvelsøjlen og forværring af generne til følge"*.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har 2 gange vurderet følgerne efter ulykken den 5. januar 2009, henholdsvis ved vurdering af 3. oktober 2013 (bilag 27) og vurdering af 24. juni 2015 (bilag 11).

Ved begge vurderinger har Arbejdsmarkedets Erhvervssikring lagt vægt på, at [REDACTED] har nakkesmerter med udstråling til skuldre, hovedpine flere gange om ugen samt koncentrations- og hukommelsesbesvær, hvilket svarer til et mén på 10 %, jf. méntabellens punkt B.1.3.3. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har herefter anført, at der skal foretages et fratræk i ménprocenten på 5 %, da hun inden aktuelle ulykke havde nakkegener. Herefter har Arbejdsmarkedets Erhvervssikring skønsmæssigt fastsat det varige mén efter ulykken den 5. januar 2009 til 5 %.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har således i vurderingerne vedrørende ulykken den 29. august 2008 (bilag 15) og vurderingerne vedrørende ulykken den 5. januar 2009 (bilag 11 og 27) nøje foretaget en vurdering af betydningen af de 2 ulykker i forhold til vurderingen af varigt mén, og der er ikke diskrepans i vurderingerne.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har i sine vurderinger af 3. oktober 2013 (bilag 27) og 24. juni 2015 (bilag 11) vurderet, at sagsøgers samlede erhvervsevne er nedsat med omkring halvdelen som følge af sagsøgers samlede gener, det vil sige et erhvervsevnetab på 50 %. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har herefter anført, at *"Det er vores vurdering, at det er forbundet med en vis usikkerhed, om hun ville have mindre erhvervsmæssige begrænsninger på længere sigt som følge af ulykken i 2008, da hun først blev raskmeldt kort tid efter aktuelle ulykke. På baggrund heraf fastsættes det varige tab af erhvervsevne som følge af ulykken den 5. januar 2009 skønsmæssigt til 35 %"*. Det vil sige, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring i sin vurdering af erhvervsevnetab har taget højde for, at [REDACTED] har andre gener end det, der tilskrives ulykken den 5. januar 2009.

Retslægerådet har i sin besvarelse af spørgsmål 3 anført, at det er Retslægerådets vurdering, at der ved ulykken den 5. januar 2009 er tale om en forværring af en forudbestående problemstilling.

Retslægerådet har endvidere ved besvarelsen af spørgsmål 2 konstateret, at sagsøger efter ulykkestilfældet 05.01.09 har længerevarende smerter fra halshvirvelsøjlen.

Ved besvarelsen af spørgsmål 2 anfører Retslægerådet endvidere, at det er vanskeligt at vurdere, i hvilket omfang trafikulykken 05.01.09 har forårsaget varige gener, idet der foreligger en forudbestående disponering til bevægeapparatet, og sagsøger har 4 måneder forud for ulykkestilfældet været udsat for ulykkestilfælde med analogskadesmekanismer og smerteklager.

Det forhold, at Retslægerådet henviser til, at [REDACTED] samlede gener kan henføres til dels ulykken den 29. august 2008, dels ulykken den 5. januar 2009 og dels hypermobilitet, er ikke i uoverensstemmelse med Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings vurderinger, idet Arbejdsmarkedets Erhvervssikring netop har taget disse forhold med i betragtningen ved vurderingerne.

Hvis Retslægerådet ikke med sikkerhed kan henføre gener, påført ved 2 ulykker med kort tids interval, udelukker dette ikke, at en sagsøger kan tilkendes erstatning, jf. Østre Landsrets dom af 20. september 2018, 7. afdeling.

Retslægerådet udtaler sig ikke om erhvervsevne/funktionsniveau, jf. besvarelsen af spørgsmål 5.

Kompetencen til at fastsætte mén og erhvervsevnetab er henlagt til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, jf. Erstatningsansvarsloven § 10.

2. Vedrørende erstatningsopgørelsen

Overordnet gøres det gældende, at sagsøger er berettiget til godtgørelse for svie og smerte, godtgørelse for varigt mén og erstatning for erhvervsevnetab.

2.1. Godtgørelse for svie og smerte

Sagsøger har bevisbyrden for, at sagsøger har været sygemeldt i den periode, hvor godtgørelse for svie og smerte er opgjort. Det er sagsøgers opfattelse, at denne bevisbyrde er løftet, og at der ikke er konkurrerende årsager til syge-perioden, idet [REDACTED] på skadestidspunktet den 5. januar 2009 var raskmeldt efter den sygemelding, hun havde efter ulykken den 29. august 2008.

2.2. Godtgørelse for varigt mén

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring har 2 gange vurderet følgerne efter ulykken den 5. januar 2009, henholdsvis ved vurdering af 3. oktober 2013 (bilag 27) og vurdering af 24. juni 2015 (bilag 11). Begge gange er det varige mén vurderet til 5%.

Der er ikke diskrepans mellem Retslægerådets udtalelser og Arbejdsmarkedets Erhvervssikring vurdering af 24. juni 2015 (bilag 11), jf. det ovenfor anførte, hvorfor der ikke er grundlag for at tilsidesætte vurderingen af 24. juni 2015.

2.3. Erstatning for tab af erhvervsevne

Sagsøger var på skadestidspunktet ansat som administrativ medarbejder 32 timer om ugen. Hun havde haft dette job siden 1. marts 2005 og arbejdede på nedsat tid, da hun ønskede mere tid med familien. Hun har 3 børn, der er født i henholdsvis 1999, 2001 og 2003.

Sagsøger havde frem til ansættelsen pr. 1. marts 2005 arbejdet på fuld tid, men gik ned i tid på 32 timer i forbindelse med ansættelsen den 1. marts 2005.

Fuldtidsansættelsen forud for den stilling, hun havde på skadestidspunktet er dokumenteret ved R75 for 2005 (bilag 14).

I stillingen på 32 timer om ugen oppebar sagsøger på skadestidspunktet en årløn (jf. bilag 13 og støttebilag A), der kan opgøres til kr. 296.934,39.

Det fremgår at lønsedlerne (bilag 13), at sagsøger udover ”fast løn” oppebærer arbejdsgiverbetalt pensionsbidrag, feriegodtgørelse, særlig feriegodtgørelse og Atp. At feriegodtgørelsen udgør 12,5% ses bl.a. af lønseddel for januar 2009 (bilag 13, side 10), hvor den ferieberettigende løn er kr. 18.970,09 og feriegodtgørelsen er kr. 2371,26, hvilket netop svarer til 12,5%.

Omregnet til en fuldtidsansættelse på 37 timer ugentligt svarer det til en årløn på:

296.934,39/1664 timer x 1924 timer, i alt kr. 343.330,39 årligt, jf. også støttebilag B. Opreguleret til 2015, jf. EAL § 15 udgør årlønnen kr. 394.191,26.

Det fremgår af bemærkningerne til EAL §7, stk. 2, at i en situation, hvor skadelidte har deltidsarbejde og i øvrigt har været hjemmearbejdende, skal årlønnen fastsættes til, hvad lønnen ville have været, hvis skadelidte havde arbejdet på fuld tid, jf. også princippet i U 2010.2835 H og U 2010.2843 H.

Det gøres således gældende, at sagsøgers årløn jf. EAL § 7, stk. 2 skal fastsættes 343.330,39 årligt, hvilket opreguleret til 2015 jf. EAL § 15 udgør kr. 394.191,26.

Endvidere gøres det gældende, at der ikke er grundlagt for at tilsidesætte Arbejdsskadestyrelsens vurdering af 24. juni 2015 vedrørende erhvervsevnetab (bilag 11).

Erstatning for tab af erhvervsevne kan på baggrund af en aflønning på 37 timer ugentligt og et erhvervsevnetab på 35 % beregnes som følgende:

kr. 394.191,26 x 35 % x10

- aldersreduktion 5 % (hun var 34 år på skadestidspunktet)

I alt

kr. 1.379.669,41

kr. 68.983,47

kr. 1.310.685,94

..."

██████████ Forsikring A/S har i sit påstandsdokument til støtte for påstanden anført:

"...

Anbringender

1. Årsagssammenhæng

Det bestrides, at der er årsagssammenhæng mellem de gener, der ligger til grund for Arbejdsskadestyrelsens (nu Arbejdsmarkedets Erhvervssikring) vejledende udtalelser, senest af 24. juni 2015 (bilag 11), og de påvirkninger, sagsøger måtte have været udsat for i forbindelse med færdselsuheldet den 5. januar 2009.

Sagsøger havde forud for dette uheld betydelige gener også fra nakke-/hovedregionen forårsaget dels af et hovedtraume i november 2004, dels af et færdselsuheld den 29. august 2008.

██████████ var efter sidstnævnte uheld sygemeldt og angav sig retrospektivt i oplysningsskema dateret 1. marts 2009 raskmeldt pr. datoen for det 2. uheld.

Det kan ingenlunde lægges til grund, at ██████████ på tidspunktet for dette uheld var helbredt for sine forudbestående gener, og der er ikke holdepunkter for at fastslå, at uheldet har medført en forværring af de forudbestående gener.

██████████ har bevisbyrden for, at en sådan forværring skulle være indtrådt, og denne er ikke løftet med Arbejdsskadestyrelsens (nu Arbejdsmarkedets Erhvervssikring) vejledende udtalelse, der ikke i fornødent omfang inddrager betydningen af de forudbestående gener, men ukritisk lægger til grund, at sagsøger var helbredt på tidspunktet for uheldet den 5. januar 2009.

Det fremgår af Arbejdsskadestyrelsens (nu Arbejdsmarkedets Erhvervssikring) vejledende udtalelse af 4. november 2011 om 1. færdselsuheld (bilag 23, akt. 14A), at man vurderer ménene efter det 1. uheld den 29. august 2008 til 5 %, men ikke vurderer, at det er godtgjort eller sandsynliggjort, at dette uheld har medført et varigt tab af erhvervsevne på 15 % eller derover, som selvstændigt kan henføres til ulykken den 29. august 2008.

I denne vejledende udtalelse blev méngraden vurderet til samlet 10 % med henvisning til méntabellens punkt B.1.1.3, og styrelsen vurderede, at halvdelen af generne måtte henføres til forudbestående forhold, og at forværringen ved uheldet alene kunne føre til en méngrad på 5 %.

I Arbejdsskadestyrelsens (nu Arbejdsmarkedets Erhvervssikring) vejledende udtalelse af 3. oktober 2013 om 2. færdselsuheld (bilag 24, akt. 20) vurderes méngraden til 5 %, også med henvisning til méntabellens punkt B.1.1.3, hvorefter middelsvære, daglige nakkesmerter uden eller med let bevægeindskrænkning, eventuelt med udstrålende armsmerter og eventuelt lettere somatiske, kognitive og affektive ledsagesymptomer vurderes til 10 %.

Styrelsen vurderede *"at der skal foretages et fratræk i ménprocenten, da hun inden aktuelle ulykke havde nakkegener"*.

På den baggrund fastsattes méngraden skønsmæssigt til 5 %, uagtet at det fremgår af den vejledende udtalelse efter det 1. uheld, at den samlede méngrad efter dette blev vurderet til 10 %.

Det i sagen omhandlede uheld den 5. januar 2009 har således om nogen ikke medført en forværring af de helbreds-mæssige gener i et sådant omfang, at dette kan begrunde et mermén på 5 % eller mere, og der er således ikke grundlag for et krav om godtgørelse for mén, endsige erstatning for erhvervsevnetab.

Arbejdsskadestyrelsens (nu Arbejdsmarkedets Erhvervssikring) begrundelse for vurderingen om et erhvervsevnetab efter uheldet den 5. januar 2009 beror således på en forkert forudsætning, og der var i forhold til begrundelsen i den vejledende udtalelse af 4. januar 2011 ikke grundlag for at vurdere, at det var "godtgjort", at en mulig beskeden forværring efter uheldet den 5. januar 2009 har haft nogen selvstændig betydning for sagsøgers reducerede arbejdstid i forbindelse med overgang til fleksjob.

Det bemærkes, at der ikke, som antydnet i Arbejdsskadestyrelsens (nu Arbejdsmarkedets Erhvervssikring) vejledende udtalelse af 4. november 2011 om 1. færdselsuheld, er grundlag for at fastslå, at en påvirkning har ført til et erhvervsevnetab alene hvis dette kan "sandsynliggøres". Det fremgår af retspraksis, at beviskravene er højere, og at der skal etableres en klar sandsynlighedsovervægt for en årsagssammenhæng.

Hertil kommer, at Arbejdsskadestyrelsen (nu Arbejdsmarkedets Erhvervssikring) i den supplerende vejledende udtalelse af 24. juni 2015 fastholder den vejledende udtalelse af 3. oktober 2013, (bilag 11). Denne angiver ikke, hvad der ligger til grund for den skønsmæssige fastsættelse af erhvervsevnetabet. Tværtimod præciserer styrelsen, at *"det er forbundet med en vis usikkerhed, om hun ville have mindre erhvervsmæssige begrænsninger på længere sigt som følge af ulykken i 2008, da hun først blev raskmeldt kort tid for aktuelle ulykke"*, ligesom man angiver, at det er usikkert i hvilket omfang dette uheld har ført til gener, idet der ikke efter dette uheld har været iværksat arbejdsprøvning.

Styrelsens skøn hviler således på et højest usikkert grundlag og en forkert forudsætning om en reel og betydelig forværring af sagsøgers forud-

bestående gener efter uheldet den 5. januar 2009.

Denne forudsætning er nu også blevet afkræftet af Retslægerådets besvarelse af 23. august 2017, svaret på spørgsmål 3, hvor det angives, at det ikke er muligt at vurdere, om det i sagen omhandlede uheld har været årsag til en længerevarende forværring, hvortil bemærkes, at det er almindeligt kendt, at gener efter nakkeforstuvninger i langt de fleste tilfælde er forbigående.

Dette bestyrkes yderligere af Retslægerådets besvarelse af spørgsmål 2, hvor Retslægerådet angiver, at det er vanskeligt at vurdere, i hvilket omfang den i sagen omhandlede trafikulykke har forårsaget varige gener.

Dette styrkes af svaret på spørgsmål A, hvorefter Retslægerådet fastslår, at der ikke er grundlag for at fastslå, at generne før uheldet afviger fra de gener, sagsøger påberåber sig efter uheldet.

Hertil kommer svaret på spørgsmål B, hvorefter Retslægerådet ikke kan konstatere en forværring af sagsøgers kognitive gener efter det 2. uheld.

Retslægerådet fastslår videre i svaret på spørgsmål D, at sagsøger havde betydelige klager efter 1. uheld på tidspunktet for det i sagen omhandlede færdselsuheld.

Der er således ikke efter Retslægerådets besvarelse lægefagligt belæg for at fastslå med den fornødne sikkerhed, at påvirkningerne ved det 2. færdselsuheld har haft nævneværdig indflydelse på sagsøgers gener og erhvervsevnetab. Det fremgår af praksis, at kompetencen til at afgive udtalelser om årsagssammenhæng hører under Retslægerådet, mens Arbejdsskadestyrelsens (nu Arbejdsmarkedets Erhvervssikring) særlige ekspertise vedrører fastsættelse af størrelsen af méngrad og erhvervsevnetab efter relevant årsagsvurdering.

2. Opgørelsen

2.1. Godtgørelse for svie og smerte

Det bestrides, at sagsøger som følge af påvirkninger, hun var udsat for i forbindelse med færdselsuheldet den 5. januar 2009, har været sygemeldt, idet bemærkes, at sygemeldingen var sket længe inden dette uheld.

2.2. Mén Godtgørelse

Det bestrides, at uheldet har påført sagsøger et mén på 5 %, jf. det ovenfor anførte.

2.3. Erhvervsevnetabserstatning

a. Erhvervsevnetabsprocenten

Det bestrides, at uheldsfølger skulle bære ansvaret for et erhvervsevnetab på 35 %.

Det gøres subsidiært gældende, at usikkerheden vedrørende årsagssammenhængen må føre til, at sagsøgte alene kan pålægges halvdelen af ansvaret for godtgørelse og tab, der kan henføres til sagsøgers nakkelidelse.

b. Årsløn

Det bestrides, at der er grundlag for at foretage opregulering af sagsøgers løn til heltidsindkomst.

Det er således ikke med den fornødne styrke godtgjort, at sagsøger på skadestidspunktet havde aktuelle og gennemførlige planer om at begynde at arbejde på fuld tid.

I øvrigt er sagsøgers opgørelse af årslønnen behæftet med den fejl, at der er medregnet både løn under ferie og feriegodtgørelse, således som det er praksis ved opgørelse af erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, men dette gælder ikke ved opgørelsen af årslønnen.

c. Beregning

Hvis der skal foretage opregulering, må denne ske i forhold til indtægten året inden uheldet efter årsopgørelsen divideret med 32 og ganget med 37, i det omfang det godtgøres, at en fuldtidsstilling efter overenskomsten er 37 og ikke 35 timer.

Det bestrides, at reguleringen først skal ske efter Arbejdsskadestyrelsens (nu Arbejdsmarkedets Erhvervssikring) 2. udtalelse. Reguleringen må foretages med afsæt i Arbejdsskadestyrelsens (nu Arbejdsmarkedets Erhvervssikring) 1. udtalelse af 3. oktober 2013 (bilag 27), idet en eventuel erstatning på daværende tidspunkt "kunne kræves betalt" i henhold til erstatningsansvarslovens § 16, stk. 1.

Årslønnen bør afrundes til nærmeste med 500 delelige kronebeløb, jf. Østre Landsrets dom af 18. december 2014, 2. afdeling (omtalt i Personskadehåndbogen III, s. 536).

..."

Rettens begrundelse og afgørelse

Det lægges efter bevisførelsen, herunder de dokumenterede lægelige oplysninger, til grund, at [REDACTED] forud for færdselsuheldet den 5. januar 2009 havde betydelige gener fra nakke/hoved-regionen forårsaget dels af et hovedtraume i november 2004, dels af et færdselsuheld den 29. august 2008.

Det er en betingelse for, at [REDACTED] kan få medhold i det rejste krav mod [REDACTED] Forsikring A/S, at hun godtgør, at færdselsuheldet den 5. januar 2009 har forårsaget en forværring af hendes skader.

Det er i sager om erstatning for personskade Retslægerådet, der udtaler sig om årsagssammenhængen mellem et uheld og de legemlige gener, der påberåbes.

Retslægerådet har i sin erklæring af 23. august 2017 i besvarelsen af spørgsmål 3 udtalt, at det er Retslægerådets vurdering, at der er tale om forværring af en forud bestående problemstilling, men at det ikke er muligt at vurdere, om hændelsen den 5. januar 2009 er årsag til en længerevarende forværring. Således fremgår det af Retslægerådets besvarelse af spørgsmål 2, at der foreligger en forud bestående disponering til bevægeapparatsmerter, og at [REDACTED] 4 måneder forud for færdselsuheldet den 5. januar 2009 havde været udsat for et ulykkestilfælde med analog skademekanisme og smerteklager. Som følge heraf finder Retslægerådet det vanskeligt at vurdere, i hvilket omfang færdselsuheldet den 5. januar 2009 har forårsaget varige gener.

Retslægerådet har i besvarelsen af spørgsmål A udtalt, at der ikke er grundlag for at fastslå, at generne før trafikuheldet den 5. januar 2009 afviger fra de gener, som [REDACTED] har påberåbt sig efter det nævnte trafikuheld. Endvidere har Retslægerådet i besvarelsen af spørgsmål B udtalt, at Retslægerådet ikke kan konstatere en forværring af [REDACTED] kognitive gener efter uheldet den 5. januar 2009.

Endelig har Retslægerådet i besvarelsen af spørgsmål D udtalt, at [REDACTED] allerede den 30. oktober 2008 havde betydelige klager efter det første trafikuheld den 29. august 2008.

På baggrund af Retslægerådets besvarelser sammenholdt med oplysningerne om [REDACTED] helbreds- og arbejdsmæssige forhold forud for færdselsuheldet den 5. januar 2009 er det ikke bevist, at der er årsagssammenhæng mellem færdselsuheldet og de helbreds-mæssige gener, der ligger til grund for Arbejdsskadestyrelsens (nu Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings) fastsættelse af mengraden og erhvervsevnetabet.

Det forhold, at Arbejdsskadestyrelsen (nu Arbejdsmarkedets Erhvervssikring) ifølge sine udtalelser tilsyneladende har en anden opfattelse af årsagssammenhængen end Retslægerådet kan ikke føre til et andet resultat.

Retten tager således allerede på denne baggrund [REDACTED] Forsikring A/S' frifindelsespåstand til følge for så vidt angår kravet på godtgørelse for varigt men og erstatning for tab af erhvervsevne.

[REDACTED] har forklaret, at hun efter det første trafikuheld den 29. august 2008 var fuldtidssygemeldt i 2 uger og derefter deltidssygemeldt indtil den 19. december 2008, hvor hun raskmeldte sig. Der er ikke fremlagt lægeerklæringer, der godtgør dette, og der er således efter bevisførelsen ikke fornødent grundlag for at pålægge [REDACTED] Forsikring A/S at betale godtgørelse for svie og smerte.

Retten tager således også [REDACTED] Forsikring A/S' frifindelsespåstand til følge for så vidt angår kravet på godtgørelse for svie og smerte.

Efter sagens udfald skal [REDACTED] betale sagsomkostninger til [REDACTED] Forsikring A/S med 130.000 kr. Beløbet, der vedrører udgifter til advokatbistand, er inkl. moms, da [REDACTED] Forsikring A/S ikke er momsregistreret. Retten har ved fastsættelsen af beløbet lagt vægt på sagens værdi og forløb, hovedforhandlingens varighed og på, at sagen har været forelagt Arbejdsskadestyrelsen (nu Arbejdsmarkedets Erhvervssikring) og Retslægerådet flere gange.

Thi kendes for ret:

Sagsøgte, [REDACTED] Forsikring A/S, frifindes.

Inden 14 dage skal sagsøgeren, [REDACTED] til [REDACTED] Forsikring A/S betale sagsomkostninger med 130.000 kr.

Sagsomkostningerne forrentes efter rentelovens § 8 a.

Anne-Vibeke Dolleris

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Retten i Viborg, den 3. juli 2019.

Anja Dissing, kontorfuldmægtig